
Rishikashyapaproktam Shivapanchaksharatattvopadesham

ఋషికశ్యపప్రోక్తం శివపంచాక్షరతత్వోపదేశమ్

Document Information

Text title : Rishikashyapaproktam Shivapanchaksharatattvopadesham

File name : RRiShikashyaproktaMshivapanchAkSharatattvopadesham.itx

Category : shiva, shivarahasya, upadesha, advice

Location : doc_shiva

Proofread by : Ruma Dewan

Description/comments : shrIshivarahasyam | bhImAkhyah aShTamAMshah | adhyAyaH 7 |

vAvRittashlokaH ||

Latest update : July 4, 2024

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

July 5, 2024

sanskritdocuments.org

ఋషికశ్యపప్రోక్తం శివపంచాక్షరతత్వోపదేశమ్

(శివరహస్యాన్తర్గతే భీమాఖ్యే)

కశ్యపః (ఉవాచ)

విద్యాం హృద్యాం దదామ్యేవ తవ పంచాక్షరాత్మికామ్ ।

పంచాక్షరపరోమర్త్యః శివజ్ఞానాయ కల్పతే ॥ ౧౪॥

తేన ముక్తో భవత్యేవ విద్యయా ద్యోతతేఽణ్ణజ ।

పితేవోపదిశేన్మన్తం గాయత్ర్యాః సమమేవ హి ॥ ౧౫॥

గాయన్తం త్రాయతే యస్మాత్ గాయత్రీ భర్గచిహ్నితా ।

సంసారభర్జకో భర్గః శివ ఏవేతి నిశ్చిను ॥ ౧౬॥

పంచాక్షరం చ గాయత్రీ శ్రౌతమన్తద్వయం స్మృతమ్ ।

ఉభయోర్దైవతం యస్మాత్ మహాదేవో మహేశ్వరః ॥ ౧౭॥

గాయత్రీవత్సదా జప్యో మన్తరాజోఽయముత్తమః ।

తస్మాత్తవోపదేశ్యామి మన్తం పంచాక్షరం పరమ్ ॥ ౧౮॥

మన్త్రేణానేన దేవేశం యః పూజయతి శక్కురమ్ ।

సర్వపాపవిముక్తశ్చ జాయతే నాత్ర సంశయః ॥ ౧౯॥

పంచాక్షరం సతారం యః ప్రజపేత్ప్రతిపూర్వకమ్ ।

స తు ముక్తో భవత్యేవ షడక్షరసమాశ్రయాత్ ॥ ౨౦॥

పంచాస్యధ్యాననిరతః పంచాక్షరజపాదరః ।

మహాపాపయుతో వాపి యుక్తో వాప్యపపాతకైః ॥ ౨౧॥

విముచ్యతే సద్య ఏవ రాహుముక్త ఇవోడురాట్ ।

న గాయత్ర్యాః పరో మన్తో న చ పంచాక్షరాన్మనుః ॥ ౨౨॥

ద్విజత్సేవైవ సా ప్రోక్తా గాయత్రీ భర్గదేవతా ।

శివప్రసాదసిద్ధ్యర్థం శ్రీమత్పంచాక్షరో మనుః ॥ ౨౩॥

గాత్ర్యామేవ గాయత్రీ భర్గశబ్దే శివాత్మకే ।

శివః పఞ్చాక్షరాకారః పఞ్చవర్ణాః శివస్య ఖే || 30 ||

వర్ణపఞ్చాక్షరస్యాస్య పఞ్చాస్యక్రమతః శివే |

లీయన్తే కిల కల్పన్తే ప్రణవో హృదయే శివే || 31 ||

తస్మాచ్ఛ్రుతిషు సర్వత్ర శివో గీతః సదాశివోమ్ |

ఈశానః సర్వవిద్యానామీశ్వరః సర్వభూతకృత్ || 32 ||

బ్రహ్మైవ సర్వదా శమ్భుః బ్రహ్మణోఽధిపతిః శివః |

సకారశ్చ లయం యాతి సద్యోజాతాస్యకే శివే || 33 ||

మకారోఽపి లయం యాతి వామదేవాస్యకే శివే |

శికారోఽపి హి లీయేత అఘోరాస్యే మహేశ్వరే || 34 ||

వకారోఽపి చ లీయేత శివే తత్పురుషాత్మకే |

యకారోఽపి చ లీయేత సర్వాజ్ఞేఽపి చ శక్రరే || 35 ||

ఏవమేవ మహామస్త్రమవిముక్తే విశేషతః |

సతారస్తారకో మస్త్రః శైవేభ్య ఉపదిశ్యతే || 36 ||

స న జీవేభ్య ఏవైశ ఈశానేన దయాలునా |

నాతః పరతరో మస్త్రస్తారకః పారమైశ్వరః || 37 ||

యస్మాదుచ్ఛార్యమాణేన శివరూపం విభాసతే |

శివస్వరూపభావేన స తు సాక్షాచ్ఛివో భవేత్ || 38 ||

వర్ణేభ్యోఽపి పరం సారం తారం శివమయం విదుః |

అవిద్యాకర్మపాశేభ్యస్తారణాత్తారమేవ హి || 39 ||

వర్ణాస్త్వస్యే తు సగుణా నిర్గుణం తారమేవ హి |

సతారం వర్ణసహితం శివరూపావభాసకమ్ |

సంశీలయన్ పరం యాతి శివమేవ హి నిర్గుణమ్ || 40 ||

గాయత్రీమస్త్రసారం ద్విజకులతిలకాకార సిద్ధత్వదాయ

మస్త్రోఽయం శివతోషకృత్ సువిహితో వేదాన్తభాగేష్యపి |

తారోఽయం పరనిగుణప్రవటనే శబ్దాదిరేవైష వై-

భిక్షాణామథ శామ్భునాత్మకహృదా సంశీలితో ముక్తిదః || 41 ||

|| ఇతి శివరహస్యాన్తర్గతే ఋషికశ్యపప్రోక్తం శివపఞ్చాక్షరతత్త్వోపదేశం సమూర్ణమ్ ||

- || శ్రీశివరహస్యమ్ | భీమాఖ్యః అష్టమాంశః | అధ్యాయః 2 | వావృత్తశ్లోకాః ||

- .. shrIshivarahasyam . bhImAkhyaH aShTamAMshaH . adhyAyaH 7 . vAvRRittashlokAH

Notes:

Rṣi Kaśyapa ఋషి కశ్యప delivers Upadeśa ఉపదేశ (to Patañga పతంజల) about the Essence i.e. Tattva of ŚivaPañcākṣhara శివపంచాక్షరతత్త్వ, whereby he introduces the mapping of the five faces (functional aspects) of Śiva శివ to the five syllables of the ŚivaPañcākṣharaMantra శివపంచాక్షర మన్త i.e. Namaḥ Śivāya నమః శివాయ as follows:

Na న : Sadyojāta సద్యోజాత

Ma మ : Vāmadeva వామదేవ

Śi శి : Aghora అఘోర

Va వ : Tatpuruṣa తత్పురుష

Ya య : Sarvāṅga సర్వాంజ

He elaborates that in the Śruti-s శ్రుతి, Śiva శివ is bespoken as ŚadāŚiva సదాశివ; as Īśāna ఈశాన, He is the Lord of All Knowledge and Beings; Brahma బ్రహ్మ is indeed Śambhu శంభు and Śiva శివ is Brahmaṇo'dhipati బ్రహ్మణోఽధిపతి.

Rṣi Kaśyapa ఋషి కశ్యప also explains about Gāyatrī Mantra గాయత్రీ మన్త that includes the word Bhargah భర్గః, which indeed is a (manifest) "form" of Śiva శివ; and that Mahādeva Mahēśvara మహాదేవ మహేశ్వర is the Devatā దేవతా of both ŚivaPañcākṣhara శివపంచాక్షర and Gāyatrī గాయత్రీ.

When ŚivaPañcākṣhara శివపంచాక్షర (that is the Mahāmantra మహామన్త for the unliberated), is recited with Tāra తార i.e. Om̐ ఓం, is known as the ŚivaṢaḍakṣaraMantra శివషడక్షరమన్త i.e. Om̐ Namaḥ Śivāya ఓం నమః శివాయ. While Tāra తార i.e. Om̐ ఓం is Nirguṇa నిర్గుణ, the Pañcavarṇa పంచవర్ణ are Saguṇa సగుణ; and, the combination of these Reflect ŚivaRūpa శివరూప; and one who meditates upon that, experiences the (State of) Nirguṇa Śiva నిర్గుణ శివ.

Proofread by Ruma Dewan

pdf was typeset on July 5, 2024

——
Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

